

**BOLALARDA YO‘G‘ON ICHAKNING UZAYISHI VA FIKSATSIIYA BUZILISHIDA
KONSERVATIV DAVOLASHNING MORFOLOGIK CHEGARALARI***Haydarov N. S.**Boboyev M. Sh.**Farg‘ona jamoat salomatlik instituti**Toshkent davlat tibbiyot universiteti***Dolzarbligi.**

Bolalarda yo‘g‘on ichakning uzayishi va fiksatsiya buzilishi bilan kechuvchi holatlarda konservativ davolash usullari amaliyotda keng qo‘llaniladi. Dietoterapiya, ichak motorikasini yaxshilovchi dori vositalari, laksativlar va reabilitatsion choralar kasallikning yengil shakllarida ma‘lum darajada klinik yengillik beradi. Biroq konservativ davolashning samaradorligi ko‘pincha vaqtinchalik bo‘lib, uzoq muddatli natijalar barqaror emas.

Amaliy tajriba shuni ko‘rsatadiki, konservativ yondashuv ichak devorida allaqachon shakllangan chuqur morfologik o‘zgarishlarni bartaraf eta olmaydi. Klinik jihatdan belgilar kamaygan taqdirda ham, ichakning anatomik va funksional nuqsonlari saqlanib qoladi. Shu sababli konservativ davolashning real imkoniyatlari va uning morfologik chegaralarini aniqlash dolzarb klinik masala hisoblanadi.

Maqsad.

Bolalarda yo‘g‘on ichakning uzayishi va fiksatsiya buzilishida konservativ davolash samaradorligini cheklovchi morfologik omillarni aniqlash va ularning klinik ahamiyatini baholash.

Material va usullar.

Mazkur tezis ilmiy maqola materiallari va klinik kuzatuvlar tahliliga asoslangan. Yo‘g‘on ichakning uzayishi va fiksatsiya buzilishi tashxisi bilan dastlab konservativ davolash olgan, keyinchalik jarrohlik davolashga o‘tkazilgan bolalarning klinik va gistologik ma‘lumotlari retrospektiv tahlil qilindi.

Ichak devorining shilliq, mushak va tomir qatlamlarida aniqlangan morfologik o‘zgarishlar konservativ davolash fonidagi klinik dinamikasi bilan solishtirildi.

Natijalar va muhokama.

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatdiki, kasallikning dastlabki bosqichlarida, ya‘ni subkompensatsiyalangan shakllarda konservativ davolash ich qotishining kamayishi va qorin og‘rig‘ining pasayishiga olib kelishi mumkin. Bu holat ichak devorida kompensator morfologik mexanizmlar saqlanganligi bilan izohlanadi.

Biroq dekompensatsiyalangan shakllarda ichak devorida shilliq qavat atrofiyasi, mushak qavatining distrofiyasi va mikrosirkulyator buzilishlar aniqlanadi. Ushbu morfologik o'zgarishlar fonida konservativ davolash ichak motorikasini tiklashga qodir emas. Klinik jihatdan belgilar qisqa muddatga kamaygan bo'lsa-da, tez orada yana kuchayadi.

Morfologik tahlillar shuni ko'rsatdiki, mushak qavatining qaytmas degenerativ o'zgarishlari va tomirlar tizimidagi barqaror venoz staz konservativ davolashning asosiy cheklovchi omillari hisoblanadi. Bu holatlarda konservativ yondashuv faqat vaqtni cho'zadi va asoratlar rivojlanish xavfini oshiradi.

Xulosa.

Bolalarda yo'g'on ichakning uzayishi va fiksatsiya buzilishida konservativ davolashning samaradorligi ichak devoridagi morfologik o'zgarishlar chuqurligiga bevosita bog'liq. Chuqur va qaytmas gistologik o'zgarishlar mavjud bo'lgan holatlarda konservativ davolash samarasiz bo'lib, jarrohlik aralashuvini kechiktirish asoratlar xavfini oshiradi. Shu sababli konservativ davolash YIFvRAda faqat vaqtinchalik yoki tayyorlov bosqichi sifatida ko'rib chiqilishi lozim.

Kalit so'zlar:

konservativ davolash, morfologik chegaralar, ich qotishi, yo'g'on ichak, bolalar jarrohligi.

